ZONNEMAGAZINE

Nieuwsbrief Zonnelied

bpost
P 209412
BELGIE(N) - BELGIQUE

Duurzaamheid zit al jaren in onze drie kernwaarden vervat. We blijven ook zoeken hoe we het in praktijk kunnen realiseren. We hebben namelijk een belangrijke maatschappelijke functie die gelinkt wordt aan de vijf pijlers van duurzaamheid.

Zonnelied
Dienstverlening voor mensen met een beperking

Viermaandelijks magazine, verschijnt in maart, juni en december • Editie december 2023

EDITO

JOUW ADVERTENTIE IN ONS MAGAZINE? DAT KAN! NEEM CONTACT OP MET LOTHAR VIA LOTHAR.VANDENBERGHE@ZONNELIED.BE OF 053 64 64 30

Beste lezer,

Deze editie van het zonnemagazine staat in het teken van het thema duurzaamheid. Intussen al meer dan 10 jaar geleden koos Zonnelied ervoor om duurzaamheid op te nemen als een belangrijke waarde van de organisatie. Gaandeweg werden bewuste beleidskeuzes genomen.

Zonnelied wil gangmaker zijn om duurzamer te leven en te werken, dit zowel voor onze gasten, onze medewerkers en vrijwilligers alsook eenieder die op ons pad komt.

In deze editie geven we een overzicht van projecten, acties en ambities die bijdragen aan het hele transitieproces. Het Zonnemagazine geeft heel mooi weer hoe je als sociale ondernemer wel degelijk kan bijdragen en van onderuit het verschil kan maken. Met maar liefst 800 aangeplante bomen heeft Zonnelied op korte tijd een eigen ecosysteem gecreëerd. We zorgen letterlijk en figuurlijk voor meer zuurstof. Vanuit onze basisopdracht om sociale impact te realiseren maken wij de koppeling met de milieudoelstellingen. Wij zijn vanuit dit perspectief een mensenrechtenorganisatie die vorm geeft aan de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens, zoals gesteld door de VN, en dragen dit ambassadeurschap graag uit.

Geloof jij ook in deze visie? Neem dan zeker contact op met een van de trekkers, wij zijn alvast geboeid om jouw ideeën te beluisteren en wie weet samen vorm te geven.

Ik wens ieder van jullie een fijn eindejaar op weg naar een warme kerst en een hoopvolle start voor 2024.

Hartelijke groet,
Katleen Evenepoel

COLOFON

Nieuwsbrief Zonnelied verschijnt drie maal per jaar: in maart, juni en december.

Verantwoordelijke uitgever: Katleen Evenepoel

Adres van de afzender:
Zonnelied • Kloosterstraat 7, 1761 Borchtlombeek • info@zonnelied.be • www.zonneliedvzw.be

Redactieraad: Katleen Evenepoel, Christophe Van den Nest, Lise Vervaele, Julie Boeykens, Pieterjan Kindekens, Lothar Vandenberghe

Coördinatie: Lothar Vandenberghe

Zonnemagazine december 2023

Vormgeving: Concept Verhulst • www.conceptverhulst.be

Afgiftekantoor: Roosdaal
PB nummer: 209412

Oplage: 1000 exemplaren

Indien er foto's of tekeningen werden afgedrukt zonder voorkennis van de rechthebbenden, dan kunnen die zich wenden tot Zonnelied, Kloosterstraat 7, 1761 Borchtlombeek.

IN DIT NUMMER

ZICHT OP ZORG

5 Zonnelied, een duurzaam verhaal

VLIEGENDE REPORTERS

6 Interview Pieter

DE DROOMBOUTIQUE

16 Droom je mee?

VARIA

17 Duurzaamheidscertificaat
17 Zonnelied in de pers

DUURZAAM LEVEN EN WERKEN

6 Duurzaam leven en werken, hoe doen we dat?

DUURZAAMHEID

8 Hoe gaan we om met water?
10 De Loods • energieneutraal en multifunctioneel
10 Mooimakers
12 Duurzame loopbanen
13 Zonnelied zet in op meer duurzame mobiliteit
13 De Pionier pioniert!
14 Ons Duurzaamheidsbeleid

TERUGBLIK

18 De Week van de verbeelding

Missie van Zonnelied

Onze missie vertrekt vanuit de Franciscaanse traditie van gastvrijheid, verdraagzaamheid en openheid voor de ander. Voor Zonnelied is de persoon met een beperking onze ‘gast’ die elders – vaak door zijn beperking – niet (meer) te gast is. Daarom spreken we in Zonnelied vaak over ‘gasten’ in plaats van cliënten of zorgvragers.

We zijn open en gastvrij en ontvangen de kwetsbare en gekwetste mens, hoe vreemd die ook moge zijn. We hebben aandacht voor kwaliteit van bestaan van gasten en medewerkers. We streven naar een kwaliteitsvolle dienstverlening in een ‘samen-verhaal’. Ook worden beslissingen (omtrent gasten, medewerkers en organisatie) onderworpen aan een duurzaamheidstoets. Vanuit een houding van basisvertrouwen in mensen krijgt iedereen kansen. We nemen de ruimte en tijd voor een proces van zelfverwerkelijking. We creëren een betekenisvolle plek voor gasten in Zonnelied, de omgeving en de ruimere samenleving, ook voor hen met een complexe zorgnood.

Elke cluster heeft zo zijn eigen kwaliteitsvol aanbod uitgewerkt op maat van gasten en vervlochten met de buurt. We brengen mensen bij elkaar, zoeken aansluiting in het ruimere netwerk en leggen verbinding. We gaan samen werken, samen leren en samen leven. ‘Het Zonne-lied’ is mensenwerk, het is nooit af.

ZONNELIED, EEN DUURZAAM VERHAAL

Wanneer we spreken over duurzaamheid, kan dit begrip door ieder van ons anders worden ingevuld. Alles hangt af van de context waarin we het gebruiken. Nogal vaak wordt een louter ecologische invulling gegeven: klimaatopwarming en de werking van bedrijven, organisaties en overheden worden dan ter discussie gesteld. Het stikstofakkoord en de elektrificatie van bedrijfswagens kwam in 2023 geregeld in de media. Toch moeten we duurzaamheid breder bekijken dan enkel een ecologische kwestie.

De inspiratienota “Duurzaamheid als strategisch element voor welzijnsgerichte ondernemers” van het Vlaams Welzijnsverbond licht heel duidelijk toe waarom investeren in duurzaamheid een toegevoegde waarde kan zijn voor welzijnsorganisaties. Het maakt het thema echt concreet en inspireert Zonnelied om zelf een geëngageerde invulling te geven aan duurzaamheid.

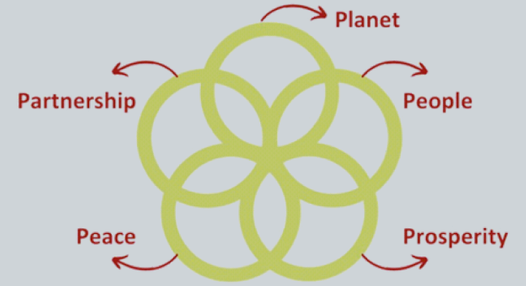
Duurzaamheid zit al jarenlang in onze **drie kernwaarden** vervat en is al langer een thema binnen onze vele doelstellingen. Daarnaast blijven we ook zoeken hoe we ‘duurzaamheid’ in de praktijk kunnen realiseren. We hebben namelijk een belangrijke maatschappelijke functie die gelinkt wordt aan de **vijf pijlers van duurzaamheid**.

Streven naar duurzaamheid wordt beschouwd als een evenwichtsoefening tussen het realiseren van sociale (People), ecologische (Planet) en economische (Prosperity) doelstellingen. Het aangaan van waardevolle samenwerkingen en het voeren van dialoog (Partnership) moeten deze doelstellingen ondersteunen en meebouwen aan een rechtvaardige en inclusieve samenleving (Peace). Hoe deze vijf pijlers zich verhouden tot elkaar wordt mee bepaald door de verwachtingen vanuit de samenleving. Naast een meer economische focus komt er vanuit de samenleving meer en meer aandacht voor de ecologische en sociale aspecten. Bedrijven en organisaties, overheden en individuen verbreden hun focus en nemen meer en meer verantwoordelijkheid op binnen de verschillende aspecten.

Onze visie en missie vertrekt vanuit de zorg voor menselijke waardigheid en sociale rechtvaardigheid. Met de kern van onze werking willen we een sociaal-maatschappelijke uitdaging aanpakken en bijgevolg sociale impact creëren. We zetten in op een goed, gelukkig en betekenisvol leven èn een volwaardige plaats in de samenleving voor mensen met een beperking. Onze kernopdracht beslaat in essentie de sociale en vreedzame component. Onze sterke groei en focus op de meest kwetsbaren hadden de voorbije jaren reeds impact op de **wachtlijsten** en het **maatschappelijk bewustzijn**. We bouwen ook aan **duurzame loopbanen** en zetten ons in opdat onze medewerkers met goesting werken, gezond en gelukkig zijn en goede dienstverlening bieden. Zo stijgt op korte termijn onze impact op de praktijk en op langere termijn onze impact op onderwijs en beleid richting een meer sociale maatschappij.

Ook binnen een organisatie in de non-profit speelt het financiële plaatje een belangrijke rol. Zonnelied is een **gezonde organisatie**. Onze cijfers getuigen van onze financiële veerkracht en ons vermogen om duurzame groei te realiseren. We waken zorgvuldig over onze financiële positie om onze activiteiten te ondersteunen. We gaan voor betrouwbare dienstverlening en stabiliteit voor onze medewerkers, partners, leveranciers, …

Daarnaast worden we meer en meer geconfronteerd met de gevolgen van de klimaatopwarming. Als organisatie willen we hier onze verantwoordelijkheid nemen. Hierbij dienen we echter steeds de evenwichtsoefening te maken tussen acties die tegemoet komen aan de ecologische uitdagingen en tegelijkertijd betaalbaar zijn voor de organisatie in het algemeen, medewerkers en gasten in het bijzonder. Onze voornaamste focus blijft steeds onze kernopdracht.

Deze focus op de verschillende pijlers (5 P’s – people, planet, prosperity, peace and partnership) maakt dat duurzaamheid een verhaal op korte en langere termijn is. Duurzaam ondernemen wordt opgevat als ‘het creëren van meerdere vormen van waarde’. Niet enkel financieel, maar ook sociaal-maatschappelijk en ook ecologisch. Zonnelied positioneert zich als een **welzijnsgerichte ondernemer**. Duurzaam werken en ondernemen houdt in dat we focussen op de impact die we willen realiseren in de samenleving door de activiteiten die we doen. Hierbij is het nodig om de duurzaamheidsdoelstellingen ook te integreren in onze algemene strategie zodat ze ook door alle medewerkers worden uitgedragen. En zoals we het met onze derde kernwaarde zeggen. We onderwerpen beslissingen zoveel mogelijk aan de duurzaamheidstoets en dit in de brede zin van het woord.

Koen De Wolf
Werkvloerbegeleider Project Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen (AGM)

DUURZAAM LEVEN EN WERKEN: HOE DOEN WE DAT?

Zoals jullie reeds konden lezen, onderschrijft Zonnelied de 5 pijlers van duurzaam ondernemen volledig. Ze zijn deel van onze missie en onze doelstellingen ondergaan een duurzaamheidstoets vóór ze bekrachtigd worden. Maar hoe pakken we het aan in de praktijk?

Om alle acties omtrent duurzaamheid vast te houden heeft Zonnelied de **Stuurgroep Leven en Werken** opgericht, onder leiding van Stefaan Carlier en Koen De Wolf, onze twee duurzaamheidsmedewerkers.

De stuurgroep is niet enkel verantwoordelijk voor het uitwerken van een visie en missie. Ze doen ook voorstellen van maatregelen en maken een vertaling voor de verschillende teams. Ze werken aan herkenbaarheid in de organisatie opdat ze de drijfveer van duurzame ontwikkeling en innovatie in Zonnelied kunnen worden. In het artikel 'Zicht op zorg: Zonnelied, een duurzaam verhaal' vind je een eerste neerschrijven van de visie en missie.

Om dit geheel tastbaar te maken, werd ook een campagnebeeld ontwikkeld. Hiernaast is duidelijk te zien hoe we de daad bij het woord voegen.

De stuurgroep is nog steeds op zoek naar nieuwe leden. Gasten, medewerkers, vrijwilligers, partners, … zijn allen welkom om samen na te denken hoe we Zonnelied kunnen verduurzamen.

In de volgende artikels illustreren we enkele initiatieven die Zonnelied al nam onderweg naar een duurzame onderneming.

Julie Boeykens
Team Organisatie, Kwaliteit en Pr

INTERVIEW MET PIETER, MEDE-BEZIELER VAN DE ZONNETUIN

Met hun vragenlijst, microfoon en camera trekken onze vliegende reporters door heel Zonnelied. Ze bevragen onze medewerkers: "Met wat houdt Zonnelied zich allemaal bezig? Waarom doet Zonnelied iets op een bepaalde manier? Wie werkt er allemaal in Zonnelied en wie krijgt ondersteuning?"

Deze keer legden Anouk, Marinette en Vanessa uit het Kompas Pieter Grijseels op de rooster. Pieter werkt als begeleider activiteitencentrum in Roosdaal en als begeleider binnen het project alternatieve gerechtelijke maatregelen (AGM). Het thema is deze maal duurzaamheid.

Anouk: Waarom gooien mensen hun afval op straat en niet in de vuilbak?

Pieter: Omdat het voor hen op dat moment de gemakkelijkste oplossing is. Maar dat is niet goed voor de natuur. Het verteert niet, of het kan zelfs gevaarlijk zijn voor de dieren. Als een koe in de weide een blikje opeet, kan zij zelfs sterven. Misschien hebben sommige mensen ook nooit geleerd hoe het moet en dat afval in de natuur niet goed is.

Anouk: Waarom zijn uitlaatgassen niet goed voor het milieu?

Pieter: Benzine, hout, mazout, gas wordt allemaal verbrand en bij verbranding komen er gassen vrij die in de lucht komen. Zo warmt alles mee op en dat is niet goed voor het klimaat.

Anouk: Wat doen jullie allemaal rond het milieu?

Pieter:
- we doen vuilnis in de vuilnisbak of naar het containerpark,
- nadenken of het wel nodig is om de auto te nemen, kan de verplaatsing ook met de fiets of te voet gebeuren,
- veel struiken en bomen planten, want die maken de lucht proper.

Anouk: Hoe verlichten wij de omgeving rond Zonnelied?

Pieter: We verlichten met lampen, maar bij de keuze van lampen kijken we ernaar dat we lampen nemen die minder verbruiken (zoals LED-lampen). Ook is Zonnelied gestart met het plaatsen van zonnepanelen. Die produceren dan elektriciteit waarmee de lampen werken.

Anouk: Waarom wordt er zoveel water verkwist en is daar een oplossing voor?

Pieter: In Zonnelied zijn we goed bezig op dat vlak. In Eizeringen wordt regenwater van op de daken van de gebouwen opgevangen en dit komt dan in een heel grote waterput onder de grond. Dit water wordt gebruikt voor de toiletten.

Anouk: In de tuin in Eizeringen wordt gewerkt volgens het principe van permacultuur. Wat is permacultuur?

Pieter: Bij permacultuur wordt er heel goed nagedacht over waar je wat plaatst in de tuin. Er wordt gekeken welke groenten, kruiden en bomen heel vaak gebruikt worden. De zaken die we meest nodig hebben worden ook het dichtste en meest bereikbaar geplaatst. Zo zullen kruiden voor de soep heel bereikbaar staan, grote fruitbomen kunnen al wat dieper in de tuin staan.

Ook wordt er rekening gehouden met de plaatsing. Waar is er veel zon of schaduw? Elke plant of boom heeft hierin andere behoeftes. Ook wordt er goed nagedacht over de infrastructuur, zoals waar zetten we best het tuinhuis zodat het bereikbaar is voor iedereen, en hoe vangen we water op van op het dak van het tuinhuis?

Met andere woorden, permacultuur is zoals de architect van de tuin, slim zijn bij het ontwerpen van de tuin.

Anouk: Hoe lang duurt het voor je resultaat ziet van de groei in de tuin?

Pieter: Er is een verschil tussen verschillende planten, struiken en bomen. Bij groenten heb je vaak na weken of maanden al resultaat, bij struiken is dat wat langer, en bij grote bomen kan dat soms jaren duren vooraleer ze groot genoeg zijn om vruchten te geven.

Anouk: wat komt er allemaal kijken bij de tuin? Moeten de planten vaak water krijgen?

Pieter: Planten moeten net zoals ons voldoende eten en drinken krijgen om te groeien en te leven. Het drinken komt van regenwater. Het eten krijgen ze zo: we leggen in onze Zonnetuin houtschilfers op de grond, dat hout wordt onderaan rot en vergaat in heel kleine schilfertjes, het wordt zo klein dat het voedsel voor de plantjes wordt. Ook de insecten eten daarvan en de uitwerpselen van de insecten zijn op hun beurt ook weer voedsel voor de planten. Ook houdt dit het water vast in de grond, wat ook drinken is voor de planten. De tuin geeft ook leven aan heel veel kleine beestjes in de grond, zoals kevers, wormen, … Dit houdt de grond gezond.

Het is vooral ook belangrijk dat er geen vergif wordt gebruikt om de planten te bespuiten.

Anouk: Hebben jullie een speciale opleiding moeten volgen?

Pieter: Wij interesseren ons enorm in alles wat met de tuin te maken heeft en zullen hier dus veel over lezen, opzoeken op internet, cursussen volgen, andere tuinen bekijken en info uitwisselen met anderen. We leren altijd bij.

Interview : Anouk
Vragen opstellen: Anouk, Marinette, Vanessa
Foto: Marinette

Hoe gaan we om met water?

Eén van de kernpunten in het plan rond duurzaamheid handelt rond water. Zonder water kan immers geen enkel organisme op aarde overleven. Daarom plannen we verschillende acties om ons steentje bij te dragen aan een duurzame waterkringloop.

Zonnelied plant bomen en wel véél bomen. Ongeveer het laatste jaar alleen al hielp Zonnelied met de **aanplanting van 820 bomen**. Waarom doen we dat?

- Luchtkwaliteit verbeteren: volwassen bomen filteren de lucht. Het fijn stof blijft niet in de lucht hangen, maar komt in de bodem terecht.
- Zuurstof aanvullen: bomen vullen het tekort aan zuurstof aan en neemt ook de koolstofdioxide uit de lucht.
- Koele plekken: bomen zorgen voor schaduw en onderscheppen het warm zonlicht. We creëren aangename plekken voor onze gasten en voor de buurtbewoners.
- Minder droogte: bomen zorgen voor minder droogte en voor meer wateropslag. Het houdt ons grondwaterpeil in tact.
- Biodiversiteit verhogen: bomen en planten zorgen voor een thuis voor vogels en insecten. Deze zorgen er tegelijkertijd voor dat onze tuin kan floreren.
- Gezonde en gelukkige medewerkers en buurtbewoners: mensen voelen zich beter in een omgeving waar veel bomen staan. Zorg en natuur gaan hand in hand.

Niet al deze bomen werden op de terreinen van Zonnelied gepland. Een aantal vond een plek in één van onze tuinen, anderen kregen een plek bij ons in de buurt. Als Zonnelied wilden we ons steentje bijdragen voor een gezonder leef- en werkmilieu voor onze gasten, medewerkers, vrijwilligers, vele partners, …

- 500 bomen door vzw De Bûûmplanters, gasten en medewerkers uit cluster Roosdaal en kinderen van het vierde leerjaar GVBS De Kleine Prins
- 300 bomen door Bwoods vzw, gasten en medewerkers uit cluster Eizeringen en andere vrijwilligers
- 21 bomen in samenwerking met Krinkels nv

Het samen werken in de natuur brengt een gezelligheid te weeg waarin losse gesprekken ontstaan en leiden tot een groepsgevoel. Het brengt mensen bij elkaar en zorgt voor ont-moeting.

Daarnaast kiezen we in Zonnelied we voor een **ecologisch en duurzaam beheer en ontwikkeling van onze buitenomgeving**. We focussen op dit moment op de aanleg van de tuinen in Tollembeek en Eizeringen.

De **tuin in Tollembeek** wordt gefaseerd aangelegd door het Mobiel Werkvloerproject Zonnelied.

Even wat meer uitleg over ons **Mobiel Werkvloerproject**. In opdracht van het Agentschap Justitie en Handhaving omkadert Zonnelied werkstraffen in het Gerechtelijk Arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Mensen met een werkstraf die bij ons terechtkomen, worden begeleid door onze werkvloerbegeleiders. En dan gaan we (onder andere) aan de slag in onze tuinen. Zonnelied is ervan overtuigd dat het werkvloerproject een antwoord biedt om de justitiabelen een betekenisvolle maatschappelijke bijdrage te laten leveren en zo meerwaarde te geven aan de uitvoering van de werkstraf.

Met dit tuinproject verhogen we de biodiversiteit en zo ook de klimaatbestendigheid. We gaan voor natuur in zorg en zorg in de natuur. In Tollembeek laten we de natuur en de mens herbronnen.

Ook de **Zonnetuin in Eizeringen** krijgt nu echt vorm.

Wist je dat…

- … we wel 21 streekeigen bomen aangeplant hebben, dankzij de subsidie van Natuur en Bos? We kijken al uit naar de schaduw én de appels, peren, pruimen, kersen en noten die we in de toekomst zullen kunnen plukken.
- … we steeds de principes van permacultuur in ons achterhoofd houden? We bootsen het ecosysteem van de streek na, rekening houdend met de effecten van zon, regen en wind.
- … we samen met Regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei een groot infobord geplaatst hebben? Je leest er meer info over wat, hoe en waarom we het doen. Je kon het bord al op de foto van de vliegende reporters spotten.
- … we voorbije zomer al kruiden en groentjes gezaaid hebben? We spreken alle zintuigen aan: mooi om naar te kijken, zacht om te voelen, heerlijk om te ruiken en lekker om te proeven.
- … we dankzij de sponsoring van de Zonneschlager een heuse serre konden plaatsen? Volgende lente kunnen we daar voorzaaien voor nog meer opbrengst (lees: lekkere soep!).

- … de tuin zo ontworpen is dat hij heel onderhoudsvriendelijk is? Minder onkruid wieden dankzij de mulch laag en minder snoeien voor een grotere diversiteit aan dieren: een win-win voor ons en de natuur.
- … de tuin ook is opgevrolijkt met een gekke spiegel en een handpan? We kregen via sponsoring van de Koning Boudewijnstichting ook een rolstoelvriendelijke picknickbank voor nog meer gezellige, inclusieve zomerbabbels.
- … jullie ook kunnen komen uitrusten op onze duurzame zitbanken?
- ... jullie altijd welkom zijn voor een wandelingetje in onze tuin? En breng gerust de zon mee!

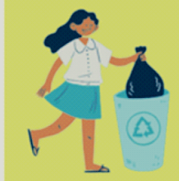

Julie Boeykens
Team Organisatie, Kwaliteit en Pr

De Loods • energieneutraal en multifunctioneel

MATERIAAL

afval beheer

- duurzame materialen bij nieuwbouw en verbouwing

- afvalbeheer en recyclage
- ~~schadelijke~~ stoffen

We doen in Zonnelied ons best om bewust om te gaan met materiaal, van aankoop tot afval. De Loods verdient hierbij een speciale vermelding.

Deze ruimte in de Opzichtersstraat in hartje Brussel heeft al meerdere functies gehad. We creëren er een groene oase en maken ruimte voor artistieke projecten over de grenzen van sectoren heen.

De bestaande loods wordt herleid tot zijn 4 gevels waar, binnen deze contouren, een compact en efficiënt gebouw wordt ingeschoven. De bebouwde oppervlakte van de loods halveert waardoor er ruimte voor groen en beleving ontstaat. De bestaande voorgevel van de loods wordt op diverse plaatsen doorbroken met gerichte openingen waardoor er een geborgenheid en gelijktijdig een openheid ontstaat.

Het nieuw gebouw zal een hybride structuur zijn, bestaande uit staalportieken als dragende elementen en een houtskelet die dan wordt ingepast en optimaal geïsoleerd. Thermisch verduurzaamd hout zorgt voor de gevelafwerking, waardoor een onderhoudsarm en ecologisch geheel ontstaat. De dakoversteek en een luifel ter hoogte van de terrasramen zal oververhitting in zomersituatie tegengaan. Ook qua technieken wordt een duurzaam gebouw voorzien, door een doorgedreven isolatie en luchtdichtheid is de benodigde warmtevraag beperkt. Om deze warmtevraag op te wekken wordt gekozen voor een warmtepomp met geothermie gecombineerd met vloerverwarming. De noodzakelijke stroom voor deze warmtepomp zal geleverd worden door een pv-installatie op het dak. Een energiezuinig systeem D zorgt voor de ventilatie. Deze ventilatie zal ook ingezet worden om de benodigde koelcapaciteit zo beperkt mogelijk te houden. De gebouwschil wordt afgewerkt met hellende daken voorzien van groendaken om zowel de biodiversiteit als de beleving te versterken. De groendaken fungeren als buffer voor het regenwater vooraleer dit ter plaatse te laten infiltreren in een wadi.

De Loods wordt gerenoveerd tot een toegankelijke ontmoetingsplek, met multifunctionele lokalen die ook gebruikt of gehuurd kunnen worden door verenigingen uit de buurt of de Brusselse context. De inclusieve kunstenwerkplek wordt gebruikt voor diverse interne en externe ateliers rond beweging, drama en muziek. We gaan samenwerkingen aan met Platform-K, Ultima Vez, vzw Leon en Het Gevolg.

Voor de buitenruimte wordt een attractieve beplanting voorzien, een dwaaltuin met rustige plekjes maar ook gericht op beleving, prikkelend voor de zintuigen. Alle aanplantingen zullen gebeuren met inheemse en niet-invasieve soorten.

Het huidig project voor de Loods combineert zowel de vraag naar bijkomende kwalitatieve ruimte voor creatieve ateliers, theater, dans- en beweging, als een streven naar vergroening en ontharding van het binnengebied achter het Zinneke.

Jan Goddeau
Facilitair Team

DOE JE MEE?

Goeie ideeën over hoe Zonnelied 'duurzaamheid' in de praktijk kan brengen?
Een strak plan over het omzetten van de theorie naar praktijk in jouw team?

Kom dan bij de **Stuurgroep Duurzaamheid!**
We komen een paar keer per jaar samen om na te denken over onze visie en aanpak. Je leert nieuwe mensen kennen over de clusters heen. En je krijgt de kans om mee invloed uit te oefenen op ons duurzaamheidsbeleid.

Laat gauw iets zeten aan Koen De Wolf (koen.dewolf@zonnelied.be) of Stefaan Carlier (stefaan.carlier@zonnelied.be).

Mooimakers

Hoe geef je iets terug aan de buurt door iets weg te nemen?

Door een Mooimaker te worden!

Op initiatief van een aantal gasten gaan we in de buurt rond campus Roosdaal en Tollembeek al enige tijd zwerfvuil rapen. Zo houden we de straten proper, kunnen we een praatje slaan met andere wandelaars en geven we de buurtbewoners een aangename woonomgeving. Win-win voor iedereen!

KLEINE DAAD
GROOT RESULTAAT
MOOIMAKERS.BE

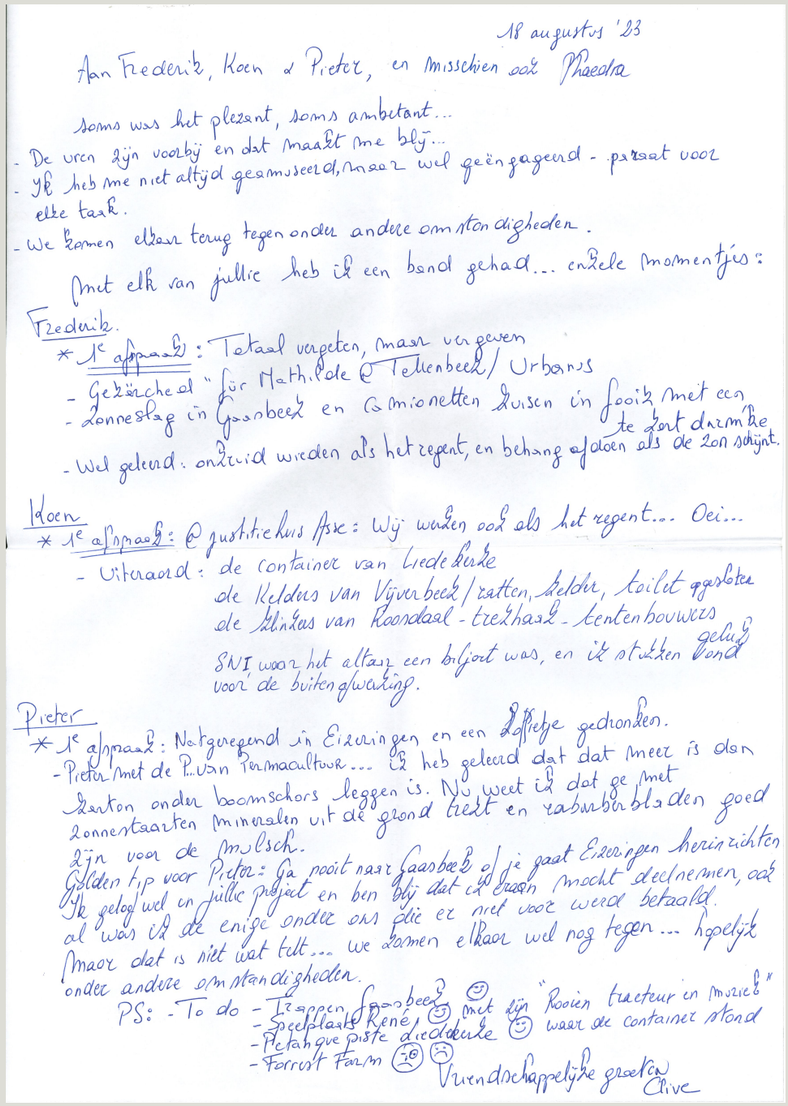

Duurzame loopbanen

In Zonnelied gaan we voor kwaliteit van werk en loopbaan. Daarbij zetten we in op een **dynamische en duurzame relatie met medewerkers**. We doen dit vanuit onze drie kernwaarden. Vanuit vertrouwen in mensen geven we kansen aan medewerkers. We gaan samen een proces van proberen, evalueren en bijsturen. In onze open en gastvrije organisatie hebben medewerkers ruimte om initiatief te nemen. Medewerkers worden betrokken en gemotiveerd. We gaan samen denken en samen doen. We hebben aandacht voor kwaliteit van bestaan van gasten én medewerkers. Kwaliteitsvolle dienstverlening is wat we in een samen-verhaal nastreven.

We creëren een context waarin medewerkers de ruimte krijgen om te mogen zijn en om zich te ontwikkelen. Zowel individuen als organisaties hebben een levenscyclus met veranderende situaties, vragen en noden. Met respect voor de context van de medewerker en de organisatie gaan we in dialoog. In Zonnelied werken we aan duurzame en kwaliteitsvolle loopbanen waar medewerkers **met goesting werken, gezond en gelukkig zijn en goede dienstverlening aanbieden**.

Clive nam in 2023, onder toezicht van het justitiehuis, deel aan ons Mobiel Werkvloerproject. Ook hier kiest Zonnelied bewust voor een duurzame relatie. De deelnemers voeren niet zomaar 'een jobke' uit, maar worden betrokken in een betekenisvol verhaal. We geven kansen en gaan op zoek naar de mogelijkheden en noden van gasten, medewerkers en de omgeving.

In een eerlijke brief vertelt Clive over zijn ervaringen.

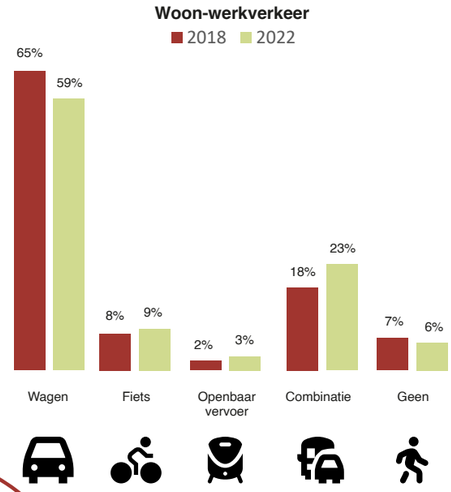

Lise Vervaele
Team Organisatie, Kwaliteit en Pr

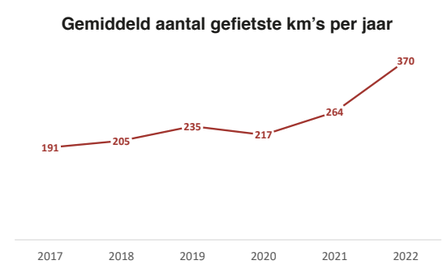
Zonnelied zet in op meer duurzame mobiliteit

Verkeer heeft een grote impact op ons leefmilieu en daarom zetten we ook volop in op meer duurzame mobiliteit. Een eerste stap was het opstarten van **fietsleasing** via Cyclobility. We zien de afgelegde kilometers over de jaren heen stijgen. En dit is niet enkel te verklaren door een stijging in het aantal medewerkers. Het **gemiddeld aantal kilometers per medewerker** per jaar is gestegen van 200 km in 2017 naar 370 km in 2022. Dit is bijna een verdubbeling! Zonnelied is blij met deze dagelijkse portie lichaamsbeweging.

Daarnaast wil Zonnelied de densiteit van wagens bij haar clusters, maar ook in de ruimere buurt verminderen. De wagen heeft een grote impact op de luchtkwaliteit en het grotere leefmilieu. We zien dat meer medewerkers voor de combinatie kiezen en bij mooi weer al eens sneller op de fiets springen. Voor de vele fietsers ook goed nieuws: er is sprake om de fietsvergoeding vanaf 2024 te verhogen naar 0.35 euro per kilometer in plaats van de huidige 0.27 euro. Misschien kan dit ook nog heel wat nieuwe fietsers over de streep trekken. We onderzoeken dus volop de mogelijkheden.

Ook wil Zonnelied haar eigen **wagenpark verduurzamen**. Elektrisch rijden is de beste keuze om luchtverontreiniging tegen te gaan. We zijn dan ook volop bezig met het onderzoeken van de mogelijkheden tot de elektrificatie van ons eigen wagenpark.

Katy Cloetens
Team Personeel

De Pionier pioniert!

Energiebesparing is een actueel thema, mede door de stijgende energieprijzen. Het is een onderwerp in de media, op de politieke agenda en in menig huiskamer. Ook Zonnelied voelt de stijging van de energieprijzen. Gelukkig waren we in Zonnelied al bezig met de beweging naar **hernieuwbare energiebronnen**. Via groepsaankoop kopen we groene energie. Sinds kort liggen ook de eerste zonnepanelen op onze daken.

Isabelle Gierts
Directeur bedrijfsvoering

BEHEER

meten is weten

- stuurgroep volgt alles op
- metingen en registraties
- duurzaam aankoopbeleid

Ons duurzaamheidsbeleid

Een belangrijke factor in het proces naar een duurzame organisatie is het **beheer van de feiten en processen**. Daarom houdt de Stuurgroep Leven en Werken zicht op de acties en investeringen die gebeuren omtrent duurzaamheid. Cijfers kunnen ons duurzaamheidsbeleid ondersteunen. ‘Meten om te weten’ is het motto dat we hanteren. We voeren metingen uit in functie van wat we willen veranderen. We starten met het in kaart brengen van onze beginsituatie en evalueren zo welke inspanningen nodig zijn.

- Energieverbruik: we houden een energieboekhouding bij voor meters en submeters van verwarming, sanitair warm water, ventilatie en (hernieuwbare) energie. We bekijken of we de installaties beter kunnen instellen en informeren de teams over hun verbruik.
- Waterverbruik: we maken een overzicht van het verbruik van stadswater en regenwater en houden zo een historiek bij. We evalueren zo of we meer waterzuinige sanitaire toestellen kunnen plaatsen en/of we op meerdere plaatsen onze regenwaterrecuperatie kunnen uitbreiden.

We gaan ook voor een **duurzaam aankoopbeleid** om zo tot een lagere klimaatimpact te komen. Naast prijs, kwaliteit en levertijd, beoordelen we producten ook op sociale en milieuaspecten. In de selectie van leveranciers betrekken we meer en meer duurzaamheidscriteria zoals veiligheid, milieu en maatschappelijk en ethisch kader. We maken bewust een keuze in leveranciers voor drank, voeding en schoonmaak.

In 2022 voerde Zonnelied reeds een energiescan uit. De conditie van onze gebouwen werd in kaart gebracht op vlak van energie-beheersing en mogelijkheden tot verbetering. Ondertussen werd een bestemd fonds van 1,5 mio euro aangelegd om de plannen in kader van duurzaam ondernemen uit te voeren. Daarnaast gaan we ook op zoek naar subsidies om onze acties te ondersteunen.

De Stuurgroep Leven en Werken streeft ernaar om Zonnelied op alle mogelijke vlakken (welzijn, energie, mobiliteit, water, materiaal en beheer) te verduurzamen. Ze heeft verschillende opdrachten:

- Ze faciliteert en coördineert de bestaande duurzaamheidsinitiatieven. Ze bewaart een helikopterzicht over het geheel.
- Ze maakt ook deel uit van het duurzaamheidsnetwerk. Ze houdt in de gaten wat er beweegt in het landschap van duurzaam leven en werken. Ze brengt de nodige expertise binnen en legt contact met de nodige partners.
- Ze empowert de medewerkers om meer te doen op vlak van duurzaamheid. Ze houdt vinger aan de pols en maakt afspraken en treft maatregelen. Aan de hand van de duurzaamheidscompetenties van de medewerkers worden de veranderingen in beweging gehouden.

Kortom, de Stuurgroep Leven en Werken is verantwoordelijk voor het opstellen, uitvoeren en controleren van het duurzaamheidsbeleid en -programma in Zonnelied.

Stefaan Carlier
Facilitair Team

dag v/d zorg

Naar goede gewoonte neemt Zonnelied ook in 2024 deel aan de Dag van de Zorg. Deze keer kan je een kijkje nemen in cluster Brussel. Benieuwd? Hou onze facebookpagina en website in de gaten voor meer info. Tot dan!

OPEN DEUR
Zon. 17 maart
10u00 - 17u00

v.u. Geert Van Hijfte, Lievestraat 6, 9000 Gent

Zonnelied vzw
't Zinneke
Opzichterstraat 225
1080 Brussel

Zonnelied
Dienstverlening voor mensen met een beperking

www.dagvandezorg.be

janssen liantis vdk bank voor het leven FLANDERS CARE Vlaanderen is innoveren en ondernemen in zorg

DROOM JE MEE?

Dat “De droomfabriek” één van de meest iconische programma’s van VRT is, is wel duidelijk. Het is voor velen geweldige nostalgie. Maar ook binnen Zonnelied hebben we onze eigenste droomfabriek.

In Zonnelied hebben zowel jong als oud wonderlijke dromen. Collega’s uit de verschillende werkingen sturen ons jaarlijks de dromen van gasten en clusters door. We lezen kleine en grote dromen. Hoe ziet het huis, tuin, atelier van hun dromen eruit? Ze laten hun fantasie de vrije loop en hopen op steun via “De Droomboutique”.

De Zonnelied-fondsenwervers gaan met de droomfiches aan de slag. Ze organiseren onvergetelijke momenten waar gasten en collega’s kunnen beleven en Zonnelied-dromen werkelijkheid worden. Via het indienen van projecten, het ontvangen van giften en het ontmoeten van de juiste mensen hebben we al verschillende dromen kunnen realiseren.

Het zijn vaak netwerken van cliënten of bedrijven die mee dromen, mee denken en die investeren in onze projecten. Ze geloven in Zonnelied en willen iets betekenen voor onze gasten en medewerkers. Voor ons zijn onze sponsors droommakers.

Ik wil een project sponsoren!

Wil jij ook sponsor worden?
De verschillende projecten worden voorgesteld op aparte droomfiches. Zin om ze te ontdekken? Surf naar www.zonneliedvzw.be/sponsors/realiseer-een-droom-van-onze-bewoners of scan de QR code. Op die manier kan je even grasduinen door de verschillende dromen die we graag verder zouden realiseren en beslis je zelf aan welk project jij wil bijdragen.

Ook als bedrijf kun je je als sociaal geëngageerde organisatie profileren. Geef Zonnelied een dag cadeau en ga voor een teambuilding met sociale impact. Wij zullen je immens dankbaar zijn en zullen jouw organisatie en initiatief ook uitgebreid vermelden. Meer informatie op https://www.zonneliedvzw.be/sponsors/charityforaday/

Ik wil op teambuilding bij Zonnelied!

Enkele projecten die jouw steun nodig hebben

Een droom voor cluster Opwijk - Merchtem - activiteitencentrum Optempo
Even uitwaaien aan de zee en de golven zien slaan op het staketsel. Een ijsje op de zeedijk of met de gocarts slalommen tussen de toeristen. Of de vele kastelen in de Ardennen bezoeken of kuieren in één van de vele pittoreske dorpjes. In het prachtige landschap met de bossen, vele riviertjes en kleine dorpjes vinden onze natuurliefhebbers, sportievelingen of cultuurzoekers ook hun ding. Op daguitstap naar de zee of de Ardennen kost geld. Steun jij de droom van onze gasten om er eens een dagje op uit te trekken?

Gezocht sponsorbedrag: € 750

Tollembeek wil trappen, trappen, trappen …
Dromen om te bewegen, ook als je het niet meer alléén kan. Dromen om te trappen, trappen, trappen ... Help onze droom te realiseren door middel van een aangepaste fiets.

In Tollembeek willen ze fietsen, de wind in hun haren voelen en de zon die hun wangen warmt. De buurt verkennen, naar de plaatselijke kruidenier om boodschappen gaan en af en toe ook echt trainen. Misschien wil er wel iemand eens samen gaan fietsen?

De werking van Tollembeek droomt over een duo-fiets met motor.

Gezocht sponsorbedrag: € 12.000

Op ontdekking in het speelpark van De Pioen
De Pioen droomt van een speelpark opdat de gasten veilig hun bewegingsruimte kunnen vergroten. In de afgebakende ruimte kunnen gasten op eigen initiatief stappen, kruipen, spelen en bovenal op een veilige manier op ontdekking gaan. Een park dat voldoende geborgenheid biedt en tegelijk prikkelt.

Gezocht sponsorbedrag: € 6.500

Lothar Vandenberghe
Team Organisatie, Kwaliteit en Pr

DUURZAAMHEIDSCERTIFICAAT

Het afgelopen jaar werkten we via het ‘**SDG koplopersprogramma 2022-2023**’ aan een actieplan op maat van Zonnelied. We gingen voor een **buurtcompostproject** op het terrein van De Stroom in de Begijnestraat in Molenbeek. Hierbij hebben we twee focussen.

Enerzijds richten we een **tuinzithoek** in. Hiermee brengen we meer groen op de site en in de straat. Naast het ontharden en kwalitatief vergroenen van de site, gaan we ook voor integratie van natuur in de zorg. Natuurinclusieve zorg creëert connectie en heeft een gezondheidsbevorderend effect. De tuin leent zich tot ontmoeting tussen gasten, netwerken en buurtbewoners.

Anderzijds bouwen we ook een **buurtcompostinstallatie** van afvalhout. Buurtbewoners hebben toegang tot het domein en kunnen hun groenafval komen composteren. Samen met de buurt gaan we voor minder voedselverspilling en voor recuperatie van fruit en groente-afval. De compostgrond wordt hergebruikt in onze potten en groentebakken.

Gasten, begeleiders en buurtbewoners staan samen in voor de inrichting en het onderhoud. Onze eigen ploeg van het Mobiel Werkvloerproject zorgt voor het opruimen van de site en maakt het terrein plantklaar. De Welvaartkapoen als sociaal economie project zorgt voor de betaalbare schrijnwerkerij. En de Bûûmplanters uit Schaarbeek zullen in de winter van 2023-2024 haagplanten en grote bomen aanplanten.

We kijken uit naar een duurzame en gezellige samenwerking en zijn ook fier dat we op 28 november het **duurzaamheidscertificaat** van Unitar in ontvangst mochten nemen. Onder begeleiding van Kenniscentrum WWZ, IDEA Consult en CIFAL Flanders waren we één van de Brusselse welzijnsorganisaties die meewerkten. Het doel is om sociale en ecologische gelijkheid te bevorderen en voorwaarden te realiseren die het recht op gezondheid, werk, goede huisvesting en kansengelijkheid verzekeren. Samen vechten we tegen klimaatonrechtvaardigheid in Brussel en ondertussen bouwen we aan een duurzaam Zonnelied.

Nadine De Brouwer
Diensthoofd Cluster Brussel

ZONNELIED IN DE PERS

Bron: Zorgwijzer 109, mei 2023, p. 32. Foto door: Sophie Nuytten

Bron: www.persinfo.org • 08/09/2023 • Freddy Kempeneer

DE WEEK VAN DE VERBEELDING

De Week van de verbeelding 2023 zit er op, maar de hartverwarmende samenwerking ebt nog na. Er werd veel moois gedeeld. Van 26 tot 29 oktober waren acteurs en kunstenaars uit de beeldende ateliers van Zonnelied te gast in het Kasteel van Gaasbeek tijdens de allereerste ‘Week van de verbeelding’.

Op donderdag 26 kon je er kijken naar de voorstelling *‘Als de koning komt’* van Theater Tartaar en HET GEVOLG. De spelers gaven het beste van zichzelf en het publiek smaakte de ontroerende voorstelling.

Een delegatie Zonneliedkunstenaars had enkele weken eerder al kennisgemaakt met het Kasteel van Gaasbeek, Groenenberg en de museumtuin. Ze lieten zich inspireren en onderdompelen in de rijke geschiedenis en verhalen van het imposante kasteeldomein.

Op vrijdag 27 oktober openden de Zonneliedkunstenaars hun eigen expo in het kasteel Groenenberg en konden ze zelf het verhaal achter hun kunstwerken vertellen. Een selectie van vooral nieuwe werken uit de Zonneliedcollectie was van vrijdag tot zondag te bekijken in de karaktervolle ruimtes van het 19e-eeuwse kasteel, dat de gedroomde plek bleek om de verbeeldingswereld van Zonneliedkunstenaars tot leven te wekken. Een magische, fantasievolle wereld waar een enthousiast publiek kon kennismaken met de uiteenlopende werken van 15 heel diverse vormgevers.

Je kon er ook terecht kon voor een artistieke #koffiechat, bij de caravan die post vatte in het prachtige kasteelpark.

De Week van de verbeelding was een eerste samenwerking tussen Zonnelied, Het Kasteel van Gaasbeek, het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de school van Gaasbeek. Het werd een artistieke uitwisseling op een prachtige locatie die tot de verbeelding spreekt en die doet dromen van meer…

Christophe Van den Nest
Communicatiemedewerker Theater Tartaar

Bart Meyfroidt
Curator Zonneliedcollectie

MET DE STEUN VAN

COTESE
DECO GROEP

www.cotese.be

Raamdecoratie - Gordijnen
Webshop - Showroom
Akoestische panelen

Hoogveld 16, 9200 Dendermonde
052 41 14 61

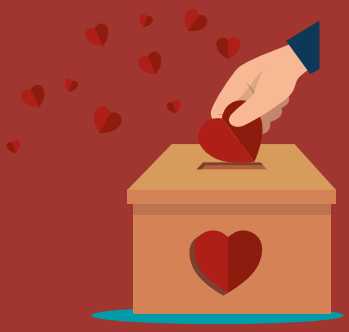

Geef jouw eigen leven vorm! Samen bekijken we jouw vraag.

Zin om jouw vraag over wonen, werken, activiteiten, vrije tijd, inidviduele begeleiding, Werkburo,... te verkennen? Het kan! In dialoog met jou en alle betrokkenen gaan we een parcours.

Zonnelied luistert naar elke vraag en vorm van samenwerking. Er is steeds plaats om op één of andere manier ondersteuning aan te bieden.

Neem contact op met Zonnelied via christophe.vandennest@zonnelied.be of sociale.dienst@zonnelied.be of telefonisch 053 64 64 30.

GIFTEN

Zonnelied rekent nog steeds op steun van heel wat sympathisanten. Alle giften zijn van belang voor een goede werking van onze voorziening. De inkomsten worden gebruikt om onze verschillende woonprojecten te financieren. Het minimumbedrag van een aftrekbare gift bedraagt € 40.

We rekenen op jullie steun!

GIFTENREKENING: BE79 7865 6640 7333

Indien je een fiscaal attest wenst, gelieve op de overschrijving te vermelden: GIFT FISCAAL ATTEST + vermelding rijksregisternummer of BTW-nummer.